

ภาคผนวก

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved

ภาคผนวก ก

แบบสัมภาษณ์

กระบวนการสร้างสรรค์เพลงคำเมือง หลังยุค จรัส มโนเพชร

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

- 1.1. เพศ
- 1.2. อายุ
- 1.3. การศึกษา
- 1.4. ความหมายและบทบาทของอาชีวะ
- 1.5. การเข้าสู่อาชีวะ (พื้นฐานครอบครัว ,ผู้ชักนำเข้าสู่อาชีวะ)
- 1.6. ประสบการณ์ในอาชีวะ

ส่วนที่ 2 กระบวนการสร้างสรรค์เพลงคำเมือง

- 2.1. รูปแบบวิธีการทำงานของท่านเป็นอย่างไร
- 2.2. ปัจจัยที่มีผลต่อการทำงานของท่าน
- 2.3. อิสระและแนวคิดในการคิดสร้างสรรค์งาน
- 2.4. การคัดเลือกองค์ประกอบต่างๆในการสร้างสรรค์เพลง เช่น ศิลปิน, เพลง
- 2.5. ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์เพลงคำเมือง

ส่วนที่ 3 แนวคำถามเกี่ยวกับองค์ประกอบในการสร้างสรรค์เพลงคำเมือง

- 3.1. บทบาท หน้าที่ในการสร้างสรรค์เพลงคำเมือง
- 3.2. (ในกรณีเป็นองค์กร) นโยบายและโครงสร้างในการบริหารผลงาน
- 3.3. การทำงานของตนเอง มีบทบาทหรือส่งผลกระทบต่อสังคมหรือไม่ อย่างไร
- 3.4. มุมมองต่ออาชีวะศิลปินนักร้องเพลงคำเมืองในปัจจุบัน

ส่วนที่ 4 แนวคำถามเกี่ยวกับพัฒนาการของเพลงคำเมือง

- 4.1 มุมมองหรือประสบการณ์ที่มีต่อเพลงคำเมืองของจรัล มโนเพชร หรือ ในยุค ของจรัล มโนเพชร
- 4.2 วงการเพลงคำเมืองในปัจจุบันเป็นอย่างไร
- 4.3 ปัจจัยที่ทำให้เพลงคำเมืองเพลงใดเพลงหนึ่งได้รับความนิยม
- 4.4 วงการเพลงคำเมืองในอนาคต
- 4.5 ข้อคิดเห็นอื่นๆ

ภาคผนวก ข
ประวัติจรัล มโนเพ็ชร

ชื่อจริง   จรัล มโนเพ็ชร
เกิด   1 มกราคม พ.ศ. 2494   จังหวัดเชียงใหม่
เสียชีวิต   3 กันยายน พ.ศ. 2544 (อายุ 50 ปี)   จังหวัดลำพูน
อาชีพ   นักร้อง นักดนตรี นักแต่งเพลง นักแสดง
ผลงานเด่น   ด้วยเกล้า
รางวัลพระราชทานพระสุรัสวดี
เพลงประกอบภาพยนตร์ยอดเยี่ยม
พ.ศ. 2531 - บุญชูผู้น่ารัก
พ.ศ. 2532 - บุญชู 2 น่องใหม่
รางวัลภาพยนตร์แห่งชาติ สุพรรณหงส์
นักแสดงนำชายยอดเยี่ยมพ.ศ. 2530 - ด้วยเกล้า
รางวัลชมรมวิจารณ์บันเทิง
นักแสดงประกอบชายยอดเยี่ยม พ.ศ. 2534 - เวลาในขวดแก้ว (เข้าชิง)

ประวัติ

จรัล มโนเพ็ชร เกิดที่จังหวัดเชียงใหม่ ในย่านที่เรียกว่าประตูเชียงใหม่ พ่อของเขาเป็นข้าราชการอยู่ที่แขวงการทางจังหวัดเชียงใหม่ ชื่อ สิงห์แก้ว มโนเพ็ชร ส่วนแม่ชื่อ เจ้าต่อมคำ (ณ เชียงใหม่) มโนเพ็ชร สืบเชื้อสายมาจากราชตระกูล ณ เชียงใหม่

จรัลเกิดเมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2494 เป็นลูกคนที่สอง มีพี่น้องชายหญิงรวมทั้งหมด 7 คน ครอบครัวเป็นชนชั้นกลาง มีชีวิตเรียบง่ายสมถะตามแบบวิถีชีวิตชาวเหนือทั่วไป ใฝ่ใจในพุทธศาสนา ทั้งพ่อและแม่ของจรัลจะไปทำบุญและร่วมงานพิธีทางศาสนาอยู่เสมอที่วัดใกล้บ้าน คือ วัดพ่อนสร้อย ซึ่งเป็นวัดที่ครอบครัวนี้มีศรัทธาอย่างยิ่ง ด้วยครอบครัวมโนเพ็ชรเป็นครอบครัวใหญ่ พ่อของจรัลจึงต้องหารายได้พิเศษ ความเป็นคนมีฝีมือในด้านงานศิลปหัตถกรรมท้องถิ่นที่สืบทอดตกมาจากบรรพบุรุษชาวเหนือ ทั้งการเขียนรูป และการแกะสลักไม้ พ่อของจรัลจึงมีรายได้เพียงพอที่จะเลี้ยงดูครอบครัว จรัลเองในเวลานั้นแม้จะอยู่ในวัยเด็ก แต่บางครั้งเมื่อพ่อมีงานพิเศษล้นมือจรัลจะเป็นผู้ช่วยพ่อของเขา ทั้งงานเขียนรูปและงานแกะสลักไม้

การศึกษา

จรัลเข้าเรียนหนังสือครั้งแรกที่โรงเรียนพุทฺธิโสภณ แล้วจึงย้ายไปเรียนต่อที่โรงเรียนเมตตาศึกษา จากนั้นจึงสอบเข้าเรียนในชั้นอุดมศึกษาที่วิทยาลัยเทคนิคภาคพายัพ จรัลฝึกเล่นกีตาร์มาตั้งแต่เด็ก เพราะความชอบในดนตรี ทั้งจากที่เขาได้ฟังทางสถานีวิทยุในเชียงใหม่ และจากพวกมิชชันนารีที่เข้ามาเผยแผ่ศาสนาในภาคเหนือ ระหว่างที่เรียนอยู่ที่วิทยาลัยเทคนิคภาคพายัพ จรัลช่วยแบ่งเบาภาระของครอบครัวด้วยการทำงานเพื่อหารายได้พิเศษโดยไม่ต้องรบกวนเงินทองจากที่บ้าน เขาเริ่มต้นด้วยการรับจ้างร้องเพลงและเล่นกีตาร์ตามร้านอาหาร หรือตามคลับตามบาร์ในเชียงใหม่ ซึ่งในเวลานั้นยังมีอยู่เพียงไม่กี่แห่ง แนวดนตรีที่เขาชอบเป็นพิเศษคือดนตรีโฟล์ค คันทรี และบลูส์ ที่ต่อมาได้กลายเป็นแรงบันดาลใจและมีอิทธิพลอย่างยิ่งในการแต่งเพลงของเขา เมื่อจบการศึกษาจากวิทยาลัย จรัลเข้าทำงานรับราชการเป็นงานแรกที่แขวงทางอำเภอพะเยา (เวลานั้นพะเยายังไม่ได้รับการยกให้เป็นจังหวัดเหมือนในปัจจุบัน) ต่อมาจึงย้ายไปทำงานที่บริษัทไทยฟาร์มมิ่ง และที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จรัลยังคงทำงานประจำไปด้วยควบคู่กับการร้องเพลงตามร้านอาหาร ตามโรงแรม และคลับบาร์ในเชียงใหม่

ต่อมาในปี พ.ศ. 2520 เมื่อบทเพลงโฟล์คของคำเมืองของเขาเผยแพร่ไปทั่วประเทศ เพลงที่ได้รับความนิยมสูงสุดคือเพลงที่ชื่อ อู้อยู่คำ ซึ่งเวลานั้นเขาได้รับแรงบันดาลใจมาจากบทเพลงของ ปีเตอร์ พอล แอนด์ แมรี นอกจากนี้ยังมีศิลปินต่างชาติอีกหลายคนที่เป็นต้นแบบการเล่นดนตรีของจรัล เช่น บ็อบ ดีแลน, จอห์น เดนเวอร์, นิตตี้ กริฟฟิ เดิร์ท แบนด์, วิลลี เนลสัน, จิม โครเชต์ และ พอล ไชมอน & อาร์ท การ์ฟิงเกล ซึ่งส่งผลไปถึงการทำงานโฟล์คของคำเมืองอันเป็นดนตรีในรูปแบบของจรัลเอง

จรัลก็เหมือนวัยรุ่นทั่วไปในยุคนั้นที่ได้ยินได้ฟังดนตรีจากอเมริกาและอังกฤษที่หลั่งไหลเข้ามาในประเทศไทยตามสมัยนิยม แต่จรัลไม่เพียงชื่นชอบเสียงดนตรีจากต่างประเทศ เขายังชื่นชอบบทเพลงสมัยก่อนแต่โบราณของชาวล้านนาอย่างยิ่ง เมื่อจรัลเริ่มต้นแต่งเพลง บทเพลงของเขาจึงเป็นการผสมผสานแนวดนตรีตะวันตกและตะวันออกเข้าด้วยกัน อย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ แม้จะเป็นการผสมผสานศิลปะดนตรีของตะวันตกกับตะวันตกก็ตาม แต่งานดนตรีของจรัลก็แฝงด้วยลักษณะท้องถิ่นล้านนาที่ชัดเจน ทั้งท่วงทำนองและเนื้อหาของบทเพลงที่เกี่ยวกับวิถีชีวิตชาวล้านนาตั้งแต่ยุคแรกที่ทำให้จรัลมีชื่อเสียงขึ้นมา และแม้เวลาจะผ่านไป บทเพลงของจรัลเริ่มที่จะเป็นลักษณะสากลแต่เขาก็ไม่เคยละทิ้งบทเพลงพื้นบ้านของล้านนา

ยุคแรก

บทเพลงคำเมืองของเขาแพร่กระจายไปทั่วในปี พ.ศ. 2520 แต่บรรดาครูเพลงในล้านนาที่จรัลมักเรียกว่า ฤทธิทางดนตรี ต่างก็พากันวิพากษ์วิจารณ์งานของเขาซึ่งแปลกแตกต่างไปจากดนตรีล้านนาที่เคยได้ยินได้ฟังกันมา เพราะจรัลใช้กีตาร์ และแมน โคลินมาแทนเสียงซึง ใช้ขลุ่ยฝรั่งแทนขลุ่ยไทย และ

เขายังใช้เครื่องดนตรีสมัยใหม่อีกมากมายมาบรรเลงบทเพลงเก่าแก่ของล้านนาตามแบบฉบับโฟล์คซอง คำเมืองของเขา จรัลพูดว่า “บทเพลงแบบเก่าๆ นั้นมีคนทำอยู่มากแล้วและก็ไม่สนุกสำหรับผมที่จะไปเลียนแบบของเก่าเสียทุกอย่าง”

การเป็นคนนอกคอกที่กล้าพอที่จะสร้างสรรค์งานดนตรีซึ่งแตกต่างจากงานเก่า ๆ ตามแบบของศิลปินนี้เอง ที่ส่งผลให้บทเพลงเก่าแก่ของล้านนากลับมาได้รับความสนใจจากวัยรุ่นในยุคนั้น แทนที่จะหายไปตามกาลเวลาและสมัยนิยม จรัลได้รับการยกย่องอย่างสูงว่าเป็นนักแต่งเพลงฝีมือเยี่ยม ที่แม้บรรดาศิลปินเพลงด้วยกันต่างก็ยอมรับ เขาเชี่ยวชาญการแต่งเพลงหลายรูปแบบแต่ที่ยอดเยี่ยมที่สุดคือบทเพลงแบบบัลลาด ซึ่งเป็นบทเพลงที่บอกเล่าเรื่องราววิถีชีวิตของผู้คนของท้องถิ่นล้านนาอันเป็นบ้านเกิดของเขา จรัลพูดถึงการแต่งเพลงเองร้องเพลงเองของเขาว่า..... “มันเป็นงานที่เป็นตัวคนจริงๆ แท้ๆ จากใจ ในเมื่อผมเป็นนักร้องแต่ไม่ยกร้องเพลงของคนอื่น ผมจึงต้องเขียนเพลงของตัวเอง เป็นเพลงที่ผมอยากร้อง มันทำให้ได้เป็นตัวของตัวเองเต็มที่ ไม่ต้องอาศัยให้ใครมาสร้างภาพลักษณ์”

ในยุคแรกๆ นั้นจรัลทำงานดนตรีร่วมกับพี่น้องและญาติๆ ของเขาในตระกูลมโนเพชร คือน้องชายสามคนที่ชื่อ กิจจา – กันต์ชิด และเกษม รวมทั้งมักจะมินิก้องหญิงชื่อสุนทรี เวชานนท์ ร่วมร้องเพลงด้วย แต่ต่อมาทั้งหมดก็แยกทางกันไปตามวิถีของแต่ละคน น้องชายทั้งสามของเขาต่างก็ยังคงเล่นดนตรีและร้องเพลง โดยที่ส่วนใหญ่จะใช้ชีวิตอยู่ในกรุงเทพฯ นั้นเอง ส่วนสุนทรี เวชานนท์ แต่งงานกับชายชาวออสเตรเลียจึงโยกย้ายไปอยู่ต่างประเทศระยะหนึ่ง เมื่อกลับมาเมืองไทยอีกครั้งก็ได้เกิดเรื่องความบาดหมางระหว่างจรัลกับสุนทรีจนทำให้ไม่อาจร่วมงานกันได้อีกต่อไป จรัลเองถึงกับประกาศว่า จะไม่ขอขึ้นเวทีร้องเพลงร่วมกับสุนทรีอีก และเขาก็ได้ทำเช่นนั้นตราบนานวันตายจริงๆ แม้ว่าในส่วนลึกแล้วเขาก็มีความผูกพันกับเพื่อนอย่างสุนทรี อย่างที่คนใกล้ชิดเขาเล่าว่าก่อนเสียชีวิตไม่นาน จรัลขับรถผ่านหน้าเรือนสุนทรี และจอดรถฟังเพลงอยู่ประมาณ 20 นาทีก่อนจากมา

ยุคหลัง

ในช่วงบั้นปลายของชีวิตราวสิบปีก่อนที่จรัลจะเสียชีวิต งานดนตรีของเขาจึงเป็นการทำงานเพียงลำพังอย่างแท้จริง แต่ด้วยความสามารถอันสูงส่งของเขา งานดนตรีของจรัลกลับพัฒนายิ่งขึ้น โดยที่เขายังคงแต่งเพลงเอง ร้องเอง เล่นดนตรีเอง และจรัลยังเรียบเรียงเสียงดนตรีเองอีกด้วย จนทำให้เขาได้รับรางวัลดนตรี สีสันอวอร์ด ในปี พ.ศ. 2538 โดยเป็นศิลปินชายเพียงคนเดียวที่ได้รับรางวัลถึงสามรางวัลในครั้งนั้น นั่นก็คือในฐานะนักร้องชายยอดเยี่ยม จากเพลงศิลปินป่า อัลบั้มยอดเยี่ยม จากอัลบั้มชุดศิลปินป่า และบทเพลงยอดเยี่ยมจากงานชุดศิลปินป่า

เมื่อจรัลโยกย้ายจากจังหวัดเชียงใหม่ไปอยู่ที่กรุงเทพฯ นอกจากมีกิจการร้านอาหารและทำงานเพลงแล้ว บางครั้งจรัลยังรับแสดงหนังและละคร อีกทั้งยังแต่งเพลงประกอบภาพยนตร์และละครเหล่านั้นด้วย ความสามารถในด้านนี้ทำให้ต่อมาจรัลได้รับรางวัลทางด้านการแสดงอีกหลายรางวัล

ที่เดียว ในปี พ.ศ. 2539 เนื่องในวโรกาสพระราชพิธีกาญจนาภิเษก พุทธศักราช ๒๕๓๙ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีการจัดทำดนตรีเรียกว่าดนตรีดุริยางค์ โดยรวบรวมนักดนตรีฝีมือเยี่ยมจากทั่วทุกภาคในประเทศไทยมาแต่งเพลงเพื่อเฉลิมฉลองวโรกาสนี้ จรัลเองขณะนั้นมีอายุเพียงสี่สิบห้าปีเท่านั้นแต่ก็ได้รับเชิญในฐานะครูเพลงภาคเหนือ เขาแต่งเพลงชื่อว่า ส้มฟ้าปารมี เป็นเพลงที่ไพเราะมาก จนทำให้ต่อมาแพร่หลายในวงกว้าง และในที่สุดสถาบันการศึกษาด้านศิลปการดนตรีในจังหวัดเชียงใหม่ ได้นำเพลงนี้ไปใช้ประกอบการสอนในสาขานาฏศิลป์ด้วย และปัจจุบันนี้ก็มีผู้จัดทำพ็อนรำสำหรับบทเพลงนี้เช่นกัน เรียกว่า พ็อนส้มฟ้าปารมี ช่วงชีวิตการทำงานศิลปการดนตรีของจรัลเริ่มในปี พ.ศ. 2520 และสิ้นสุดลงในปี พ.ศ. 2544 เมื่อจรัลเสียชีวิตจากการที่หัวใจล้มเหลวฉับพลัน โดยที่ก่อนเสียชีวิตนั่นเอง จรัลกำลังตั้งใจที่จะทำงานเพลงในโอกาสที่โพล์ของคำเมืองของเขาย้ายมาตั้งอยู่ที่สิบห้าปีแห่งการทำงานเพลง เขาตั้งใจใช้ชื่อว่า 25 ปี โพล์ของคำเมือง จรัล มโนเพ็ชร

การเสียชีวิต

ข่าวการเสียชีวิตของจรัลจากการที่หัวใจล้มเหลวฉับพลัน เมื่อรุ่งเช้าของวันที่ 3 กันยายน พ.ศ. 2544 จังหวัดลำพูน สร้างความตื่นตะลึงไปทั่วประเทศ ผู้คนจำนวนมากจากทุกวงการเดินทางไปคารวะศพของเขา ซึ่งตั้งบำเพ็ญกุศลอยู่ที่วัดพระธาตุหริภุญชัยวรมหาวิหารเป็นเวลาห้าวัน พวงหรีดที่มีผู้นำไปแสดงความเคารพและคารวะศพของจรัลมีเป็นจำนวนมากจนกระทั่งไม่มีที่วาง ทางวัดจึงต้องนำไปแขวนไว้บนกำแพงวัดทั้งด้านในและด้านนอก นายกรัฐมนตรีในเวลานั้นคือ พ.ต.ท. ดร. ทักษิณ ชินวัตร ก็ได้ส่งพวงหรีดดอกไม้สดมา และรวมทั้งอดีตนายกรัฐมนตรี นายชวน หลีกภัย หรือแม้แต่นายกรัฐมนตรีตามกระทรวงต่าง ๆ และสมาชิกรัฐสภา

หลังการเสียชีวิตของจรัล มโนเพ็ชร นอกจากการขนานนามที่เขาได้รับมาตลอดว่าเป็น ราชาโพล์ของคำเมือง แล้ว ผู้คนได้ยกย่องและเรียกเขาด้วยชื่อต่าง ๆ กันเป็นต้นว่า ศิลปินล้านนาแห่งยุคสมัย ศิลปินผู้ยิ่งใหญ่ มหาคีตกวีล้านนา ราชนันท์แห่งดุริยางค์ นักวิชาการและนักอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมยกย่องให้ จรัล มโนเพ็ชร เป็นนักרבวัฒนธรรมแห่งท้องถิ่นก่อนเสียชีวิตไม่นาน จรัล มโนเพ็ชร ได้รับเชิญจากรัฐบาลให้เป็นที่ปรึกษาทางด้านวัฒนธรรม ซึ่งจรัลได้ตอบตกลงไปแล้ว แต่ก่อนที่การประชุมครั้งแรกจะเกิดขึ้นจรัลก็เสียชีวิตไปก่อน

ผลงาน

ผลงานดนตรี (พ.ศ. 2520 – 2544)

โพล์ของคำเมืองชุด 4 จรัล-เกษม มโนเพ็ชร อัดโดย ท่าแพบรรณาการ เชียงใหม่

โพล์ของคำเมือง อมตะ 1

โพล์ของคำเมือง อมตะ2

เสียงซึ่งที่สันทราช

จากยอดคดอย

ลูกข้าวนี้

แตกหนุ่ม

อ้อ...จา...จา

บ้านบนคดอย

เอื้องผึ้ง-จันผา (มีเพลงฮิตที่สุด คือ รวงวัลแต่คนช่างฝัน)

ไม้กลางกรุง

ตำนานโฟล์ค

ฉันมีความรักมาให้

จรัสเจ็ด

โฟล์ค 1991

ศิลปินป่า

หวังเอ๋ย หวังว่า

ความหวังความฝันของวันนี้

สี่เหนือ

ล้านนาชิมโฟล์ค

ผลงานการแสดง (พ.ศ. 2520 – 2544)

ภาพยนตร์

ดอกไม้ร่วงที่เมริม

เสียงซึ่งที่สันทราช

ด้วยเกล้า

วิธีกเกล้า

กาเหว่าที่บางเพลง

ยมนิดคิดเท่าไร

เวลาในขวดแก้ว

ละครโทรทัศน์

เวลาในขวดแก้ว

ไม้คัค

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

หงส์เหินมังก
 ตะวันต์คบูรพา
 ขมื่นกับปุ่น

ละครเวที

สุฝนอันยิ่งใหญ่
 จันทรเอ๋ยจันทรเจ้า

พากษ์

การ์ตูน โรบินฮู้ด ของวอลต์ ดิสนีย์ พากษ์เสียงภาคภาษาไทยในบทของไก่ซึ่งเล่นดนตรีในเรื่องนี้ด้วย

ดนตรีประกอบภาพยนตร์และสารคดี

ดนตรีประกอบสารคดีขององค์การยูนิเซฟ เพื่อรณรงค์ต่อต้านการประกอบอาชีพโสเภณีของสาวเหนือ

ดนตรีประกอบภาพยนตร์เรื่อง บุญชูผู้นำรัก ภาค 1-8 ในภาค9 เป็นหน้าที่ของ ยืนยง โอภากุล

ดนตรีประกอบสารคดีโทรทัศน์ ชุดพுகามประเทศ-เชียงตุง-อาณาจักรล้านนา

ดนตรีประกอบภาพยนตร์เรื่อง เขาชื่อกานต์

ดนตรีประกอบภาพยนตร์เรื่อง คนทรงเจ้า

ดนตรีประกอบภาพยนตร์เรื่อง วิถีคนกล้า

ดนตรีประกอบภาพยนตร์เรื่อง ยืนยันคิดเท่าไร

ดนตรีประกอบภาพยนตร์เรื่อง กาเหว่าที่บางเพลง

ดนตรีประกอบภาพยนตร์เรื่อง อนึ่ง...คิดถึงพอสังเขป

ดนตรีประกอบภาพยนตร์เรื่อง โก๊ะจำ...ป่านะโก๊ะ

ดนตรีประกอบสารคดีโทรทัศน์ มาลัยชีวิต

ดนตรีประกอบละครโทรทัศน์เรื่อง เหตุเกิดเมื่อคืนหนึ่ง

ดนตรีประกอบละครโทรทัศน์เรื่อง ระเบิดขลุ่ย

ดนตรีประกอบละครโทรทัศน์เรื่อง เวลาในขวดแก้ว

ดนตรีประกอบละครโทรทัศน์เรื่อง เจ้านาง

เกียรติคุณที่เคยได้รับ

จากสมาคมนักแต่งเพลงแห่งประเทศไทย เมื่อปี พ.ศ. 2524

จากองค์การยูนิเซฟ เมื่อปี พ.ศ. 2524

จากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยในงานเทศกาลเที่ยวเชียงใหม่ ปี พ.ศ. 2525

จาก สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ รางวัลบทเพลงดีเด่น 3 รางวัล
คือในปี พ.ศ. 2524-2525 และ 2536

รางวัลตุ๊กตาทองเพลงประกอบภาพยนตร์ยอดเยี่ยม บุญชูผู้นำรัก ปี พ.ศ. 2530 และจากบุญชู 2 นื่องใหม่
ปี พ.ศ. 2532

รางวัลศิษย์เก่าดีเด่นสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ปี พ.ศ. 2532

รางวัลศิษย์เก่าดีเด่นวิทยาเขตภาคพายัพ ปี พ.ศ. 2532

รางวัลสุพรรณหงษ์ทองคำในฐานะแสดงนำชายยอดเยี่ยมเรื่องด้วยเกล้า เมื่อปี พ.ศ. 2530

โล่เกียรติยศจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาในฐานะบุคคลดีเด่นทางด้านการใช้ภาษา ปี พ.ศ. 2537

รางวัลจากชมรมวิจารณ์เพลงแห่งประเทศไทย ในเพลงประกอบภาพยนตร์เรื่องวิถีคนกล้า
ผู้มีผลงานดีเด่นด้านวัฒนธรรมสาขาศิลปะการแสดงเพลงพื้นบ้าน ปี พ.ศ. 2540 จากสภาวัฒนธรรม
จังหวัดเชียงใหม่

รางวัลสี่สัปดาห์ 3 รางวัล เมื่อปี พ.ศ. 2538 ในฐานะนักร้องนำชายยอดเยี่ยม, บทเพลงยอดเยี่ยม และ
อัลบั้มยอดเยี่ยม ทั้งหมดมาจากการงานดนตรีชุด ศิลปินป่า

รางวัลพินสันทองคำพระราชทานครั้งที่ 1 เมื่อปี พ.ศ. 2539 จากเพลงชุด ศิลปินป่า

รางวัลจากชมรมสภาวะแวดล้อมสยาม จากการงานชุด ศิลปินป่า

รางวัลจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ

เนื้อเพลงของจรัส มโนเพชร

เพลง : หุบมือกำ

หุบมือกำ อ้ายกำมือกอย

อ้ายหุบก้อย ก้อย เป็นจะไคว่ลั่น

หุบมือเป็นสื่อสัมพันธ์

อ้ายหุบนื่องกำอย่าหวั่นกลัวเกรง

หุบแหว ลวดแพวแข่งขา

หุบไปหุบมามั่นกั๊นวันโน้่งหน่ง

หุบคงอ่อนต่อใบเตง

อ้ายหุบนื่องเอง ดีใบหน้างาม งาม

* หยุบกาง หยุบกี้ว หยุบไหล่
 ป๊ะใส่กันใหญ่ ๆ เป็นดีไคร่หยุบ ไคร่หยาม
 ไคร่มสาวรุ่นลายคราม
 ไคร่หยุบไคร่ชวาม แล้วมันจะม่วนมอกใด

หยุบมือกำอ้ายกำมือเอียง
 ยกมือขึ้นเก็ง หันอันนั้นจ้ำคใหญ่
 หยุบกอยชักหน้อยได้ไหม
 ได้หยุบเมื่อใด แล้วคงจะม่วนใจแล

(ซ้ำ* จนจบเพลง)

เพลง : คิดถึงบ้าน

มองดูดวงดาว ก็คงเป็นดาวดวงเดียวกัน
 มองดูดวงจันทร์ ก็เหมือนกับจันทร์ที่บ้านเรา
 ยามนี้ฉันเหงา.....คิดถึงบ้าน

มองดูท้องฟ้า ก็ยังเป็นฟ้าผืนเดียวกัน
 มองดวงตะวัน ก็ยังส่องแสงไปบ้านฉัน
 ยามฟ้ามีดคล้า.....คิดถึงบ้าน

* อยู่ในเมืองกรุง ก็คงวุ่นวายและวุ่น
 มีแต่ผู้คนก็เหมือนดังคน ไม่รู้จักกัน
 ชีวิตผกผัน.....คิดถึงบ้าน

มองไปทางใดก็มีแต่ตึกสูงสวายงาม
 แต่ใจคนไม่งามเหมือนกับคนที่บ้านเรา
 ยามนี้ฉันเหงา.....คิดถึงบ้าน

(ซ้ำ * จนจบเพลง)

เพลง : มิดะ

อืม...อืม....

* บนฟ้ามีเมฆลอย บนคอยมีเมฆบัง
มีสาวงามชื่อดัง อยู่หลังแดนคงป่า
มีกะลาล่าเซอ มีหนุ่มหนุ่มเปลือยฮองหา
มีสาวงามขึ้นมา แล้วมีมิดะ

นางนั้นยื่นท่ากอย หนุ่มน้อยดียังบ่เกยผ่าน
ยังไร้ราศีพาน บ่สู้กานกามโลกีย์
ชั่ววนวาทาเว้าวน บอกสอนหื้อละอ่อนนั้นมี
ความสู้กามวิธี แล้วพลีเรือนกาย

งามเหนือกำรำพัน เป็นหมันและเป็นหม้าย
ความสวยงามคือภัย ถูกเลือกไว้เป็นมิดะ
หนุ่มใดบ่เกยชิดชม บ่สมสู่ผู้วิชา
หมดหนทางขึ้นมา บนลานสาวกอด

หมดปัญญาคืนรน มีดมนเหมือนคนตาบอด
คนแล้วคนเล่ากอด ทอดกายในคงคินแดน
จนวัยโรยราล่องไป คนใหม่มาเป็นมิดะแทน
คือเรื่องราวในแดน แผ่นดินอีกก่อ

(ซ้ำ*)

เพลง : ลูกข้าวหนึ่ง

* บางคนกินขนมปัง บางคนยังกินข้าวสาทิ
ข้าวโพดข้าวโอ๊ตอย่างดี ข้าวเจ้าก็มีมากมาย
เฮนั่นเป็นคนไทย บิใจคนลาวฝ่ายซ้าย
ข้าวหนึ่งกินแล้วสบาย ลูกป้อจายข้าวหนึ่ง

**กินข้าวหนึ่งอ่อนอ่อน ยังฮ้อนฮ้อนเหนียวเหนียว
กินกับเนื้อแดดเดียว เคี้ยวนุ่มนุ่มนุ่มนุ่ม
ลาบหลู้ น้ำพริกอ่อน จิ้มตองจิ้มตองจิ้มจิ้ม
ปลาหนึ่งปลาจ่อมปลากับ ไก่ย่างสับกินกับส้มตำ....
(ซ้ำ *)

ลูกข้าวหนึ่งน่าเจื้อ คนเหนือผิวขาวขาว
บ่หาเรื่องเป็นข้าว บ่หาสาวละอ่อนเฒ่าแก่
เกียดกัฮู้หนักหนัก ฮักกฮักแต่แต่
บ่ซุ่นบ่สนบ่แส แต่แนแนกินข้าวเหนียวหนึ่ง....

(ซ้ำ *)

(ซ้ำ ** / **/*)

เพลง : รางวัลแต่คนช่างฝัน

อย่ากลับคืนคำเมื่อเธอย้ำสัญญา
อย่าเปลี่ยนวาจาเมื่อเวลาแปรเปลี่ยนไป
ให้เธอหมายมั่นคงแล้วอย่าหลงไปเชื่อใคร
เดินทางไปอย่าหวั่นไหวใครกางกั้น

* มีดวงตะวันส่องเป็นแสงสีทอง
กระจ่างครรลองให้ไฟส่องและสร้างสรรค์
เมื่อดอกไม้แย้มบานให้คนหาญสู้ไม่หวั่น
คือรางวัลแต่ความฝันอันยิ่งใหญ่ ให้เธอ

** บนทางเดินที่มีขวากหนาม
ถ้าเธอคร่ำถอยไปฉันทคงเกื้อ
ฉันยังพร้อมช่วยเธอเสมอ
เพียงตัวเธอ ไม่หนีไปเสียก่อน

*** จะปลอบดวงใจให้เธอหายริ้วราน
จะเป็นสะพานให้เธอเดินไปแน่นอน
จะเป็นสายน้ำเย็นดับกระหายยามโหยอ่อน
คอยอวยพรให้เธอสมดังหวังได้ ..... นิรันดร์

(ซ้ำ ** / *** / *)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

เพลง : สาวมอเตอร์ไซค์

อ้ายคนจน จำต้องทนปั่นรถถีบ

จะไปจับอ้น้องคนงาม

พอไปถึงอ้ายก็พึ่งเอ็นตาม

พอไปถึงอ้ายก็พึ่งเอ็นตาม

อ้น้องคนงามกินข้าวแสงแล้วกา

น้องได้ยีนก่ปิดประตูตั้งปั้ง

อ้ายเลยพึ่งจูงรถถีบออกมา

อ้ายคนจน บ่มีวาสนา

อ้ายคนจน บ่มีวาสนา

จะไปซื้อฮอนด้า

หรือยามาฮ่าไปได้จะใด

กำเดียวก่มีรดยามาฮ่า

ร้อยชาวห้าก่ายหน้าอ้ายไป

น้องได้ยีนก่พึ่งลูกตามไฟ

น้องได้ยีนก่พึ่งลูกตามไฟ

แล้วเอ็นออกไป.... (อ้ายมอเตอร์ไซค์ไปไหนมาเจ้า)

* อ้ายได้ยีนยังมาคิดใจแต่ว่า

จะขายนาซื้อควาซักกัน

พอไปถึงอ้ายจะเป็นน้ำมัน

พอไปถึงอ้ายจะเป็นน้ำมัน

หื้อน้องแก่นควัน

ท้ายจ้างมันสาวมอเตอร์ไซค์

กำเดียวก่มีรถชูชุก คอสนักกิงก่ายหน้าอ้ายไป

น้องได้ยีนก่พึ่งลูกตามไฟ

น้องได้ยีนก่พึ่งลูกตามไฟ

แล้วเ็นออกไป....
(ย้ายฝีมือเตอร์ไรต์เงินผ่อนบ่ใจอ่อนกาเจ้า)

(ซ้ำ*)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ภาคผนวก ค

รูปภาพของศิลปินล้านนาที่มีผลงานหลังยุค จรัส มโนเพชร

สุนทรี เวชานนท์

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

กระแต โฟร์ทีน

เดอะสะล้อ

ไม้มื่อง

ล้านนาคอมโบ

ทิพวรรณ จันทรสวาย

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นางปาริณา อภิชนาธง
วัน เดือน ปี เกิด	21 กุมภาพันธ์ 2525
ประวัติการศึกษา	สำเร็จการศึกษาระดับบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการตลาด มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ปีการศึกษา 2547 ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2552
ประสบการณ์	2549- ปัจจุบัน รับราชการพนักงานมหาวิทยาลัย ตำแหน่งนักประชาสัมพันธ์ สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยแม่โจ้ 2548-2549 Project Coordinator บริษัทเบรนนพาร์คจำกัด ผู้ประกาศข่าว บริษัทเนชั่น มัลติมีเดียจำกัด(มหาชน)